

Sammanhållen journalföring

– information till dig som möter patienter

Detta är ett kunskapsunderlag om sammanhållen journalföring för dig som arbetar i vården.

Innehållsförteckning

Kort beskrivning av sammanhållen journalföring	2
Vad gäller när du som vårdpersonal vill ta del av information som finns hos en annan vårdgivare?2	
Om patientens samtycke - Hur du kan formulera dig	2
Vad du som vårdpersonal är skyldig att informera patienter om.....	3
Kunskapskrav för vårdpersonal.....	3
Anledningen till att man använder sammanhållen journalföring.....	3
Vad sammanhållen journalföring innebär i praktiken	3
Patienter har rätt att spärra sina journaler för andra vårdgivare.....	3
Nödöppning	3
Registrering om vem som inhämtat uppgifter sker och att detta loggas	3
Utdrag ur loggen	4
Vårdgivarens informationsplikt	4
Frågor & svar om sammanhållen journalföring	4
Vad är sammanhållen journalföring?	4
Vem får läsa i min journal via sammanhållen journalföring?	4
Vad menas med "aktuell patientrelation"?	4
Hur får jag reda på vem som läst min journal via sammanhållen journalföring?	4
Vad innebär det att jag samtycker till sammanhållen journal?	5
Hur länge gäller min tillåtelse/mitt samtycke?.....	5
Vad gäller angående tillåtelse/samtycke till att ta del av mitt barns journaler?.....	5
Jag vill inte att mina uppgifter ska kunna läsas av andra vårdgivare. Hur stoppar jag det?	5
Hur vet jag att mina uppgifter är spärrade?	5
Jag vill spärra mitt barns journal. Hur gör jag det?.....	5
Vad händer om jag spärrat journalen och behöver akut hjälp?	5
Mer information	6

Viktigt

Om du arbetar hos en vårdgivare som omfattar flera vårdcentraler, kliniker och sjukhus och därmed kan ta del av journaluppgifter hos dessa utan att tillämpa sammanhållen journalföring, är det viktigt att även informera patienter om detta.

Kort beskrivning av sammanhållen journalföring

Sammanhållen journalföring innebär att vårdgivare tillgängliggör vissa journaluppgifter för varandra. Syftet är att stärka patientsäkerheten, skapa smidigare vårdövergångar samt att spara tid och arbete för dig som arbetar i vården. Sammanhållen journalföring regleras av patientdatalagen.

Två situationer är tänkbara vid sammanhållen journalföring:

- Att vårdgivaren du arbetar hos låter andra vårdgivare ta del av egna journaluppgifter.
- Att du som vårdpersonal har möjlighet att ta del av journaluppgifter från andra vårdgivare.

Vad gäller när du som vårdpersonal vill ta del av information som finns hos en annan vårdgivare?

Det krävs att

- vårdgivaren du arbetar hos har patientens aktiva samtycke till att ta del av informationen
- vårdgivaren du arbetar hos har en aktuell patientrelation med patienten
- du har ett behov av informationen för att kunna ge rätt vård

Du behöver inte få en permanent beslutsoförmögen patients aktiva samtycke till att ta del av patientens uppgifter eller för att tillgängliggöra patientens uppgifter via sammanhållen journalföring. Detta förutsätter dock att patientens inställning i frågan så långt det går är klarlagd och att det inte finns någon anledning att tro att patienten skulle ha motsatt sig detta.

Om patientens samtycke - Hur du kan formulera dig

När du frågar en patient om samtycke till att ta del av journaluppgifter via sammanhållen journalföring är det viktigt att frågan ställs på ett sådant sätt så att hen upplever att samtycket är frivilligt och att patienten förstår för vilka ändamål det kan bli aktuellt att behandla en annan vårdgivares uppgifter.

Du kan till exempel säga:

"Vi är anslutna till sammanhållen journal här. Har vi din tillåtelse att läsa andra vårdgivares journaluppgifter om dig som vi bedömer skulle ge oss ett bättre underlag för den vård du får här i samband med (aktuellt vårdbehov/vårdsituation)?"

Om patienten förväntas genomgå en vårdprocess som omfattar fler vårdgivare ska varje vårdgivare i processen inhämta samtycke. Detta sker antingen vid första besöket hos respektive vårdgivare eller i samband med remiss eller vårdbegäran. I samband med att en vårdgivare remitterar eller skickar en vårdbegäran för en patient till en annan vårdgivare kan ett samtycke från patienten inhämtas för den mottagande vårdgivarens räkning. Detta inhämtade samtycke ska vara synligt i remissen eller i SAMSA för den mottagande vårdgivaren.

Vad du som vårdpersonal är skyldig att informera patienter om

Kunskapskrav för vårdpersonal

Det är lämpligt att du som arbetar i vården känner till och kan informera om följande:

Anledningen till att man använder sammanhållen journalföring

Sammanhållen journalföring används för att stärka patientsäkerheten genom mer komplett information om en patient. Det skapar också smidigare vårdövergångar när någon är i kontakt med flera olika vårdgivare och det sparar tid för vården då man inte behöver ringa andra vårdgivare och be om uppgifter.

Vad sammanhållen journalföring innebär i praktiken

Rent praktiskt innebär sammanhållen journalföring att vårdgivare kan ta del av varandras journaluppgifter, med patientens samtycke. Sammanhållen journalföring ger snabb tillgång till information som underlättar för att ställa diagnoser och ge bra och säker vård, som exempelvis provresultat, mediciner och behandlingar. Det är endast vårdpersonal som tar del i patientens vård och behandling och har ett behov av att se informationen som får ta del av journaluppgifterna.

Patienter har rätt att spärra sina journaler för andra vårdgivare

Om en patient inte vill att hens uppgifter ska kunna läsas av andra vårdgivare kan hen begära att journalen spärras. För att spärra uppgifter, eller för att häva spärren, ska patienten vända sig till den vårdgivare som har fört journalen. Kontakta [roll hos den vårdgivare du arbetar hos].

Nödöppning

I en nödsituation då patienten är medvetslös eller alltför medtagen för att ge sitt samtycke, finns det möjlighet för vårdpersonalen att få tillgång till patientens journaluppgifter utan hens samtycke. Detta kallas för nödöppning.

Vårdpersonal kan dock inte komma åt spärrade uppgifter hos en annan vårdgivare direkt via nödöppning. För att få tillgång till journaluppgifter som patienten spärrat hos en annan vårdgivare måste vårdpersonalen först kontakta den vårdgivaren och be dem att tillfälligt häva spärren.

Registrering om vem som inhämtat uppgifter sker och att detta loggas

Det ska finnas regler och rutiner för regelbunden uppföljning av användandet hos varje vårdgivare. Patienter har rätt att veta om och när någon har läst i deras journaler.

Utdrag ur loggen

För att få information angående om och när någon har läst i hens journal ska patienten vända sig till den vårdgivare som har fört journalen. [infoga funktion/kontaktperson hos vårdgivare]

Vårdgivarens informationsplikt

Patienten har rätt att veta om sammanhållen journalföring används hos en vårdgivare, och varför. Vårdgivaren har ett ansvar att informera om att man är ansluten till sammanhållen journalföring, samt bland annat om för vilka andra vårdgivare uppgifterna görs tillgängliga.

Frågor & svar om sammanhållen journalföring

Vad är sammanhållen journalföring?

Sammanhållen journalföring innebär att vi som vårdgivare gör vissa journaluppgifter tillgängliga för andra vårdgivare och vice versa. Exempel på vårdgivare är sjukhus och vårdcentraler.

På det sättet finns medicinsk information om dig åtkomlig oavsett var du söker vård. Genom att vi får en samlad bild av vilka mediciner du äter, om du har allergier, etcetera, blir det lättare för oss att ställa rätt diagnos och ge dig så bra vård som möjligt.

Det innebär också att du själv slipper komma ihåg och berätta om vad som kan vara av betydelse i din vårdhistorik.

Vem får läsa i min journal via sammanhållen journalföring?

För att vi ska få ta del av journaluppgifter om dig från andra vårdgivare krävs det att vi:

- får ditt samtycke, det vill säga din tillåtelse, att ta del av informationen
- har en aktuell patientrelation med dig
- har ett behov av informationen för att ge dig rätt vård

Även personal som du inte har träffat kan vara involverad i din vård.

Vad menas med "aktuell patientrelation"?

Vi har en aktuell patientrelation med dig om du vårdas eller behandlas inom vår verksamhet. Patientrelationen kan till exempel uppstå genom ett vårdbesök, en inkommen remiss, kontroll av provsvar, telefonrådgivning eller utfärdande av recept.

Hur får jag reda på vem som läst min journal via sammanhållen journalföring?

När vi tar del av dina journaluppgifter via sammanhållen journalföring registreras det i en logg. Du kan be om ett utdrag som visar om och när någon läst din journal. I utdraget står det när dina uppgifter har lästs, samt vilken vårdenhet, exempelvis en klinik på ett sjukhus eller en vårdcentral, som tagit del av

uppgifterna. Vänd dig till din vårdgivare för att få reda på vem du ska vända dig till. Hos oss är det [namn/funktion].

Vad innebär det att jag samtycker till sammanhållen journal?

Det innebär att du ger oss tillåtelse att som vårdgivare ta del av dina uppgifter hos andra vårdgivare via sammanhållen journalföring. Samtycke kan lämnas på många olika sätt och vid flera olika typer av situationer, exempelvis på förhand inför ett besök, i samband med remiss, eller när du träffar eller har kontakt med oss i vården.

I nödfall då du är medvetlös eller alltför medtagen för att vi ska kunna få ditt samtycke, finns det möjlighet för oss att ta del av dina uppgifter ändå. Om vi bedömer att det är nödvändigt för din vård.

Hur länge gäller min tillåtelse/mitt samtycke?

Det beror på den aktuella situationen; om du är på ett enstaka läkarbesök eller om du får vård under en längre tid. Du kan dra tillbaka ett samtycke. Fråga om du känner dig osäker.

Vad gäller angående tillåtelse/samtycke till att ta del av mitt barns journaler?

Vi får ta del av andra vårdgivares journaler via sammanhållen journalföring för barn under 18 år utan att få vårdnadshavarnas tillåtelse. Vi måste dock ha en aktuell patientrelation med ditt barn, samt ha ett behov av informationen för att kunna ge ditt barn rätt vård. Vi frågar barnet själv om tillåtelse när vi bedömer att barnet uppnått en sådan ålder och mognad att hen själv kan ta ställning till det.

Jag vill inte att mina uppgifter ska kunna läsas av andra vårdgivare. Hur stoppar jag det?

Om du vill kan du spärra din journal hos oss så att andra vårdgivare inte kan ta del av informationen via sammanhållen journalföring. Hos oss vänder du dig till [roll inom vårdgivaren]. Om du spärrar din journal får du själv förmedla nödvändiga uppgifter om din vårdhistorik till vårdpersonal i framtiden. Du kan när som helst begära att vi tar bort spärren.

Hur vet jag att mina uppgifter är spärrade?

Hos oss vänder du dig till [roll inom vårdgivaren] för att kontrollera detta.

Jag vill spärra mitt barns journal. Hur gör jag det?

Du har inte rätt att spärra ditt barns journal. Barn under 18 år kan i vissa fall själva spärra sina journaler. Det avgörs av oss tillsammans med barnet.

Vad händer om jag spärrat journalen och behöver akut hjälp?

I en nödsituation då du är medvetlös eller alltför medtagen för att ge ditt samtycke, finns det möjlighet för vårdpersonalen att få tillgång till dina journaluppgifter utan ditt samtycke. Detta kallas för nöddöppning.

Vårdpersonal kan dock inte komma åt spärrade uppgifter hos en annan vårdgivare direkt via nödöppning. För att få tillgång till journaluppgifter som du spärrat hos en annan vårdgivare måste vårdpersonalen först kontakta den vårdgivaren och be dem att tillfälligt häva spärren.

Mer information

Mer information till dig i vården om sammanhållen journalföring finns exempelvis på Vårdgivarguiden, www.vardgivarwebben.se och på Datainspektionens webbsida (t.ex. www.datainspektionen.se/lagar-och-regler/patientdatalagen/). Information till patienter finns på 1177.se/din-journal.